

Na okładce: Reprodukacja *Zebrania bogów*, plafonu z Sali Iliady w Palazzo Pitti we Florencji, który wykonał w roku 1820 Luigi Sabatelli (1772-1850). Postacie zaopatrzyliśmy w imiona według greckiej tradycji.

Olbrzymi Atlas („niezmordowany”) jest synem Japetosa, jednego z tytanów, i Klymene, córki Okeanosa. Jest zmuszony przez Dzeusa do podtrzymywania sklepienia nieba (które często przedstawiane jest jako ogromna kula, tak jak na tym posągu, rzymskiej kopii oryginału greckiego z IV-III wieku p.n.e.). Około roku 1570 drukarz Antoine Lafréry (zwany Lafreri, około 1512-1577), urodzony we Francji, ale działający w Rzymie, umieścił na frontyspisie swojego zbioru *Współczesne mapy geograficzne zebrane i ułożone według porządku Ptolemeusza* [wielkiego geografa grecko-egipskiego z II wieku n.e.] wyobrażenie Atlasa z kulą niebieską na plecach. Później znakomity geograf flamandzki Gerhard Kremer (zwany Mercatorem, 1512-1594) podjął tę ideę na frontyspisie swojego zbioru map, który zatytuował *Atlas, sive Cosmographicae Meditationes de fabrica mundi et fabricati figura* (*Atlas lub medytacje kosmograficzne o tym, jak zbudowany jest świat i jak go przedstawiać*), wydane przez jego syna w roku 1595, w rok po śmierci autora. Tak z mitu powstała nazwa. Począwszy od roku 1595 tomy zawierające mapy geograficzne zwane są „atlasami”, a termin ten zaczął być stosowany następnie do każdego wielkiego woluminu, który – jak nasza książka – zawiera schematy, wykresy, ilustracje.

Pandorze i Galatei

Autor pragnie podziękować przyjaciołom, którzy celnymi uwagami, krytyką, sugestiami, propozycjami interpretacyjnymi przyczynili się w dużym stopniu do powstania książki gęstej i płynnej, dynamicznej i jednolitej. Są to: Allegra Panini, Inge Rasmussen, Marco Fantori, Isotta Anchisi, Cristina Donizetti, Roberto Luzzati, Ferruccio B. Nicolis, Francesca Criscione, Irina Galli, Erica Golo, Gionata Golo Cavallini, Catarina U. Cruoni, Daniela Palomba, Ago Panini, Carlo Pasero, Martino Ailuri, Carlo Franzini. Należy także wspomnieć o świetłej opiece, nie pozbawionej upartego heroizmu, którą rozpościerała nad tą pracą umysł Sigfrida.

Tytuł oryginału: *Atlante di mitologia*

Tłumaczyli z włoskiego:

Jerzy Ciechanowicz (wstęp, mitologia grecka i rzymska)
Janusz Stępniewski (mitologia Afryki, cywilizacji amerykańskich, Australii, Chin, starożytnej, średniowiecznej i współczesnej Europy, Indii, islamu, Japonii, starożytnego Bliskiego i Środkowego Wschodu; baśnie i bajki; tematy świata współczesnego; słowa, idee, inne historie)

Korekta:

Agnieszka Czajkowska

Opracowanie graficzne według oryginału

© 1994 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

© Copyright for the Polish edition by Wydawnictwo Arkady;
Warsaw 1996

ISBN 83-213-3848-8

CIP – Biblioteka Narodowa

Panini Giorgio P.
Mitologia : atlas / Giorgio P. Panini ;
[tl. z wł. Jerzy Ciechanowicz, Janusz
Stępniewski ; red. wersji pol. Bożena
Grochala]. – [Wyd. 2]. – Warszawa : „Arkady”, 1997

Wydawnictwo Arkady, 00-959 Warszawa, ul. Dobra 28
Wydanie II, 1997. Symbol 3133/R

Skład i łamanie: Studio EFKA, Łódź
Wydrukowano w Hiszpanii
D.L.TO:1227-1997

Spis treści

6 ZANIM ROZPOCZNIEMY

- 6 Porozumiewanie się
- 6 Opowiadanie i słuchanie
- 8 Nie zużywają się
- 8 „To mityczne!”
- 10 Jak są zbudowane
- 10 Od rzeczywistości do mitu:
wielka woda
- 12 Ogień z nieba
- 12 Woda z nieba
- 13 Historia mitów: historia
ludzkości
- 15 Okrutne zabawy
- 15 To przerażające:
zrozumiałem
- 17 Wprowadzić porządek

18 Jak korzystać z książki

20 OPOWIEŚCI

- 20 Najwyżsi bogowie
- 20 Dzeus
- 20 Baal
- 22 Inti
- 22 Ahura Mazda
- 23 Viracocha
- 24 Bobbi Bobbi
- 25 P'an-ku
- 26 Ganimedes
- 26 Atena
- 27 Pandora
- 28 Quetzalcoatl
- 28 Manitou
- 29 Marduk
- 30 Babka Pająk
- 30 Geb i Nut
- 31 Izanami i Izanagi
- 31 Gaja i Uranos

32 Zakazy i przeznaczenie

- 32 Urashima
- 32 Psyche
- 33 Prokris
- 34 Edyp
- 34 Lohengrin
- 35 Sinobrody
- 36 Adonis
- 36 Idomeneus
- 37 Attis

38 Kobieta herosa, kobieta boga

- 38 Dionizos
- 38 Tezeusz

1998K210

- 40 Niefortunne układy**
 40 Midas
 40 Faust
- 42 Bogowie wspaniali i przerażający**
 42 Artemida
 42 Apollon
 46 Faeton
 47 Maui
 47 Posejdon
 48 Tanatos
 48 Hypnos
 49 Amaterasu
- 50 Surowe i gotowane**
 50 Orfeusz
 50 Marsyas
 52 Prometeusz
 52 Ondyna
 53 Xevioso
 54 Nkolle
 54 Dedal
 55 Arachne
 56 Dawid
 56 Gilgamesz
 57 Hermes
- 58 Potwory do zabicia**
 58 Perseusz
 58 Beowulf
 60 Kadmos
 60 Bellerofontes
 61 Święty Jerzy
- 62 Bezbronni, ale żywotni**
 62 Baldr
 62 Zygfyd
 64 Odyn
 66 Kastor i Polydeukes
 66 Samson
 66 Achilles
 67 Mitra
 68 Wisznu
- 70 Jałowość i urodzajność**
 70 Telipinu
 70 Izda
- 72 Zwierzęta i człowiek**
 72 Androklos
 72 Kot w butach
 72 Momotaro
 73 Muzykanci z Bremy
 74 Biała kotka
- 74 Komar
 75 Jonasz
 75 Piękna i bestia
- 76 Sztuczne istoty**
 76 Pygmalion
 76 Twór Frankensteina
 78 Automat Maria
 78 Tony
 78 Golem
 79 Roy
- 80 Niezwykłe narodziny**
 80 Orion
 80 Calineczka
 81 Izaak
 82 Deukalion i Pyrra
 82 Horus
 83 Pinokio
- 84 Odważni, zuchwali, mściciele, oszuści**
 84 Odyseusz
 84 Akhat
 85 Lemminkäinen
 86 Szatan
 86 Ardżuna
 88 Roland
 89 Królik Brer
 90 Paluszek
 90 Kleomedes
- 92 Kobiety i kłopoty**
 92 Śakuntala
 92 Persefona
 93 Hera
 94 Penteseleja
 94 Judyta
 94 Helena
 95 Alkestis
 96 Antygona
 97 Don Juan (Don Giovanni)
- 98 Ładne rodziny!**
 98 Rostam
 98 Romulus i Remus
 99 Kronos
 100 Orestes
 100 Adam i Ewa
 101 Kain i Abel
- 102 Nigdy nie mamy racji**
 102 Hiob
 102 Penteus
 103 Noe
- 104 Obrzędy inicjacji**
 104 Rama
 104 Herakles
 106 Święty Krzysztof
 106 Syrenka
 107 Piotruś Pan
 108 Sindbad
 110 Eneasza
 110 Cuchulainn
- 112 Przekroczyć granice**
 112 Etana
 112 Budda
 113 Serapis
- 114 Ile wart jest skarb**
 114 Ali Baba
 114 Artur
 116 Jazon
 116 Aladyn
- 118 Pary**
 118 Pyramos i Tisbe
 118 Filemon i Baukis
 119 Klorynda i Tankred
 120 Hero i Leander
 120 Dafnis i Chloe
 121 Tristan i Izolda
- 122 To wszystko**
 122 Afrodyta
 122 Ishtar
- 124 Słowa, idee, inne historie**
125 Książki do przeczytania
126 Indeks